

Oponentský posudek na disertační práci

Autor: **Mgr. Helena Horová**
Název: *Odborná francouzština jako lingvodidaktický problém*
Rok předložení práce: 2007
Rozsah: 185 stran

Aktuálnost tématu

Cizojazyčná odborná komunikace vždy zaujímala ve vztazích týkajících se vědecké práce důležité místo.

V současnosti se v Evropské unii vedle mutnosti komunikovat všeobecně požaduje i potřeba komunikace odborné, což je dokládáno zpracováním jazykového pasu pro ty, kteří chtějí pracovat v jiné zemi Evropské unie, dále zpracováním Společného evropského referenčního rámce pro výuku jazyků.

Proto je předkládaná disertační práce Mg. Heleny Horové *Odborná francouzština jako lingvodidaktický problém* prací aktuální.

Zpracování disertační práce

V úvodu své práce předkladatelka zdůvodňuje výběr tématu z hlediska potřeb didaktiky cizích jazyků a zvláště didaktiky francouzského jazyka.

Cílem autorky je podat „ucelený pohled na problematiku výuky odborné francouzštině a tím přispět k prohloubení teoretických a praktických poznatků týkajících se specifické podskupiny didaktiky cizích jazyků – didaktiky odborné francouzštiny“ (str.6).

Svoji práci rozdělila na dvě části: teoretickou a praktickou.

V první, teoretické, rozebírá různé koncepce obecného a odborného jazykového vzdělávání.

Po ujasnění si teoretického přístupu přistupuje k druhé, praktické části, v níž se věnuje vybraným problémům lingvodidaktického výzkumu zaměřeného na francouzské právní smlouvy.

Práci uzavírá francouzsky a anglicky psaným resumé a seznamem použité literatury.

Metody zpracování práce

Teoretická část je vhodně rozdělena do několika kapitol, v nichž se věnuje jednotlivým otázkám vyplývajícím ze stanoveného tématu.

Správně vychází z nutnosti vymezení používaných pojmů (všeobecné a odborné jazykové vzdělávání) především na základě tradic českých a francouzských didaktiků. Uvádí především odlišnosti mezi „langue à orientation générale“ a „langue sur objectifs spécifiques“. Rozdíl spatřuje především v tom, že cílem všeobecné výuky je „naučit žáka komunikovat, aniž by měl v dané chvíli přesné jazykové potřeby“ (str. 9), zatímco odborná výuka je určena především dospělým posluchačům a má jim umožnit „rychle zvládnout profesionální komunikaci v cizím jazyce“ (str. 9).

Vzhledem k faktorům vystupujícím ve vyučovacím procesu, především posluchače, vyučujícího a předmětu výuky, snaží se tyto definovat s ohledem na nejnovější poznatky uváděné jak českou, tak francouzskou odbornou literaturou. Je pochopitelné, že nemůže opomenout jednu ze základních otázek: kdy začít s výukou odborného jazyka. V obou zemích převládá názor, že by měla následovat po všeobecné, ovšem s přihlédnutím k potřebám posluchače.

Po podání historického přehledu různých metod podrobně rozebírá současné trendy ve výuce odborné francouzštině, tedy koncepci tzv. français sur objectifs spécifiques, která vychází z konkrétních jazykových potřeb posluchačů.

Neopomíjí ani druhý důležitý faktor didaktického procesu, a to vyučujícího, který je zpravidla připravován k tradiční výuce cizímu jazyku všeobecnému.

Po podrobném rozboru existujících metod a vysvětlení příčin jejich vzniku a důvodů jejich neustálého vývoje přistupuje k jednomu ze základních problémů (jak teoretických, tak praktických), a to jak koncipovat obsah výuky odborné francouzštině. Dochází k závěru, že „správné definování cílů cizojazyčného vyučování podmiňuje vhodný výběr didaktického materiálu a ovlivňuje tak úspěšnost celého vzdělávacího procesu“ (str. 42).

Domnívá se, že současná koncepce výuky francouzštině se specifickými cíli výuky „přesně odpovídá požadavkům kladeným na cizojazyčnou výuku“ (str. 42).

Po zpracování problematiky z hlediska didaktického přistupuje k problematice z hlediska lingvistického, a to především rozбором pojmů „jazykový styl“, „odborný styl“. Podle grafického vyznačení na straně 56 se však uvádějí tři pojmy (jazykový styl, odborný styl a odborný jazyk). Bylo by vhodné explicitně vyjádřit, které dva termíny používá se své práci „jako odkaz k téže realitě“ (tamtéž).

Lingvistický přístup je důležitý právě s ohledem na vymezení jazykových prostředků typických pro odbornou komunikaci.

Autorka zdůrazňuje, že přístup ke studované problematice se v české a francouzské stylistice liší a způsobuje tak celou řadu problémů, na něž dále upozorňuje a rozebírá je.

Praktická část je zaměřena na konkrétní lingvodidaktický problém odborné francouzštiny vyučované na autorčině pracovišti, a to na „analýzu francouzského právního textu (konkrétně smlouvy) z hlediska jeho koherence zaměřenou na určení koreferenční sítě, anafor/katafor a na rozbor textových konektorů“ (str. 75). Ve svém rozboru ukazuje i na interkulturní rozdíly v odborných komunikátech.

V závěru ukazuje, jak je možné konkrétně výsledky rozboru využít ve výuce odbornému jazyku, v tomto případě odborné francouzštině.

Splnění stanoveného cíle

Z výše uvedeného vyplývá, že disertace splnila stanovený cíl. Ve vhodném poměru je zatoupena část teoretická (str. 1- 74) a praktická (str.75 – 176).

Použité metody

Ke splnění cíle pomohly použité metody, především srovnávací, ale i empirická kvalitativní a kvantitativní. Důležitou součástí přístupu bylo i zpracování potřebné odborné literatury vztahující se k danému tématu.

Jen by bylo bývalo možné zmínit se i o francouzském zdroji týkajícím se jazykové charakteristiky francouzského právního jazyka, a to Linguistique juridique, jejímž autorem je Gérard Cornu (Montchrestien, 3. vydání, 2005).

Význam disertační práce

Disertační práce podává potřebný přehled i návrhy pro zpracování okruhů výuky právnické francouzštiny. Tím napomůže dalším zainteresovaným o tento úzký obor v jejich orientaci i práci.

Grafické zpracování

Práce je graficky přehledná, v praktické části barevné odlišení napomáhá rychlé orientaci v textu a závěrech autorky.

Přesto se objevily drobné nedostatky, např. str. 13 (odsluha děla místo obsluha děla), str. 35 (autorka Chantal Parpetteová místo Parpetteové), na str. 46 není uvedeno sloveso (Tyto ústní projevy mohou podle potřeby učitele dále zpracovány) apod. Zmiňované drobné nedostatky však nebrání pochopení textu.

Závěr

Domnívám se, že předkládaná práce Mgr. Heleny Horové „Odborná francouzština jako lingvodidaktický problém“ **splňuje podmínky** kladené na řízení pro získání hodnosti PhD.

Praha 6.5.2007